

Temel Muhasebe Eşitliği

Doç. Dr. Yasemin ERTAN

Çift Taraflı Muhasebe Tekniğinde muhasebe sisteminde işletmenin muhasebe sistemi aşağıdaki sorular dikkate alınarak tutulur:

Neye sahibiz?

Nasıl sahip olduk?

Varlıklar

Kaynaklar

Varlıklar: İşletmelerin faaliyetlerini sürdürmek için ellerinde bulundurdukları unsurlardır. Örneğin; para, ticari mallar, makineler, binalar vb....

İşletme yeni kurulduğunda;

$$\text{Varlıklar} = \text{Sermaye}$$

Sermaye: İşletme sahiplerinin işletme varlıkları üzerindeki haklarıdır.

İşletme kar (zarar) ettiğinde;

$$\text{Varlıklar} = \text{Sermaye} + \text{Kar (Zarar)}$$

Kar: İşletme sahiplerinin işletmenin varlıkları üzerindeki haklarında ortaya çıkan artıştır.

Zarar: İşletme sahiplerinin işletmenin varlıkları üzerindeki haklarında ortaya çıkan azalıştır.

İşletme borçlandığında;

$$\text{Varlıklar} = \text{Sermaye} + \text{Kar (Zarar)} + \text{Borçlar}$$

Borç: Üçüncü kişilerin varlıklar üzerindeki haklarıdır.

Varlıklar= **Borçlar** + Sermaye+ Kar (Zarar)

Varlıklar= **Yabancı Kaynaklar** + Özkaynaklar

TEMEL MUHASEBE EŞİTLİĞİ

Varlıklar= **Borçlar** + Sermaye+ Kar (Zarar)

Kar (Zarar)= Gelirler- Giderler

Varlıklar= **Borçlar** + Sermaye+ Gelirler- Giderler

TEMEL MUHASEBE EŞİTLİĞİ

- EFE İşletmesi 5.000 TL nakit sermaye ile kurulmuştur.

Kasa = Sermaye

$$5.000 = 5.000$$

- Peşin bedelle 1.000 TL'ye masa ve sandalye alınmıştır.

Kasa+ Demirbaşlar = Sermaye

$$4.000+ 1.000 = 5.000$$

$$5.000 = 5.000$$

Kasa+ Demirbaşlar = Sermaye

4.000+ 1.000 = 5.000

- İşletme kasasındaki paranın 1.000 TL'sini bankaya yatırmıştır.

Kasa+ Demirbaşlar+ Banka = Sermaye

3.000+ 1.000+ 1.000= 5.000

5.000 = 5.000

- İşletme 1.500 TL'ye ticari mal almıştır. Aldığı malların 500 TL'sini banka aracılığı ile ödemiş, kalanı için satıcıya borçlanmıştır.

Kasa+ Demirbaşlar+ Banka + Ticari Mallar = Sermaye+ Borçlar

3.000+ 1.000+ 500+ 1.500 = 5.000+1.000

6.000 = 6.000

Kasa+ Demirbaşlar+ Banka + Ticari Mallar = Sermaye+ Borçlar

3.000+ 1.000+ 500+ 1.500 = 5.000+1.000

- Bedeli kasadan ödenerek 500 TL'ye işyeri kiralanmıştır.

Kasa+ Demirbaşlar+ Banka + Ticari Mallar = Sermaye+ Borçlar- Giderler

2.500+ 1.000+ 500+ 1.500 = 5.000+1.000- 500

5.500 = 5.500

- İşletme 750 TL'lik komisyon geliri tahsil etmiştir.

Kasa+ Demirbaşlar+ Banka + Ticari Mallar = Sermaye+ Borçlar- Giderler+ Gelirler

3.250+ 1.000+ 500+ 1.500 = 5.000+1.000- 500+ 750

6.250 = 6.250

- Muhasebe, işletmenin varlık ve kaynaklarında değişiklik yaratan olayların;

- Kaydedilmesi

- Sınıflandırılması

- Özetlenmesi (Finansal Tablolar)

- Analiz edilmesi

- Yorumlanmasıdır

Temel Finansal Tablolar

- Bilanço
- Gelir Tablosu

BİLANÇO

Bilanço bir işletmenin belli bir tarihte sahip olduğu varlıklar ile bu varlıkların sağlandığı kaynakları bir düzen içinde gösteren mali tablodur.

$$\text{VARLIKLAR} = \text{YABANCI KAYNAKLAR} + \text{ÖZKAYNAKLAR}$$

AKTİF

PASİF

VARLIKLAR

YABANCI KAYNAKLAR

ÖZKAYNAKLAR

AKTİF TOPLAMI

XXX

PASİF TOPLAMI

XXX

Bilanço Türleri

- Kuruluş bilançosu
- Dönem başı bilançosu
- Dönem sonu bilançosu
- Devir bilançosu
- Birleşme bilançosu
- Tasfiye bilançosu

Bilançolar 2 şekilde (formda) düzenlenir

- 1- Hesap Tipi Bilanço
- 2- Rapor Tipi Bilanço

Hesap Tipi Bilanço

AKTİF	 İŞLETMESİTARİHLİ BİLANÇO	PASİF
I. DÖNEN VARLIKLAR	III. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	
II. DURAN VARLIKLAR	IV. UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	
	V. ÖZ KAYNAKLAR	
AKTİF TOPLAM	PASİF TOPLAM	

Rapor Tipi Bilanço

.... İŞLETMESİ TARİHLİ BİLANÇOSU

AKTİF

1. DÖNEN VARLIKLAR

2. DURAN VARLIKLAR

Aktif Toplamı

PASİF

3. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

4. UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

5. ÖZKAYNAKLAR

Pasif Toplamı

Mali Olayların Bilanço'ya Etkisi

- 1- EFE İşletmesi 18.09.2019 tarihinde 500.000 TL nakit sermaye ile kurulmuştur.
- 2- EFE İşletmesi, peşin bedelle 100.000 TL'ye ticari mal almıştır.
- 3- Efe İşletmesi işletme faaliyetlerinde kullanmak üzere peşin bedelle 175.000 TL'ye bir kamyon almıştır.
- 4- Efe İşletmesi 10.000 TL tutarında bilgisayar almış, karşılığında 6 ay vadeli bir borç senedi vermiştir.
- 5- Efe İşletmesinin daha önce 100.000 TL'ye almış olduğu ticari mallar 120.000 TL'ye satılmıştır.
- 6- Efe İşletmesi 75.000 TL'ye ticari mal almış karşılığında 13 ay vadeli bir borç senedi vermiştir.
- 7- Efe İşletmesi 10.000 TL tutarındaki borç senedini ödemiştir.
- 8- Efe İşletmesinin çalışanlarına kasadan 10.000 TL tutarında ücret ödenmiştir.
- 9- Efe işletmesinin mal alımı karşılığında 75.000 TL tutarında borç senedi verdiği kişi, alacağından vazgeçerek işletmeye ortak olmuştur.

EFE İşletmesi 18.09.2019 tarihinde 500.000 TL nakit sermaye ile kurulmuştur.

EFE İşletmesi 18.09.2019 Tarihli Kuruluş Bilançosu			
AKTİF		PASİF	
1. Dönen Varlıklar		3. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	
Kasa	500.000	4. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	
2. Duran Varlıklar		5. Özkaynaklar	
		Sermaye	500.000
AKTİF TOPLAMI		PASİF TOPLAMI	500.000

EFE İşletmesi, peşin bedelle 100.000 TL'ye ticari mal almıştır.

EFE İşletmesi, peşin bedelle 100.000 TL'ye ticari mal almıştır.

EFE İşletmesi 18.09.2019 Tarihli Bilançosu

AKTİF

PASİF

1. Dönen Varlıklar

Kasa	400.000
Ticari Mallar	100.000

2. Duran Varlıklar

3. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

4. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar

5. Özkaynaklar

Sermaye	500.000
---------	---------

AKTİF TOPLAMI

500.000

PASİF TOPLAMI

500.000

Efe İşletmesi işletme faaliyetlerinde kullanmak üzere peşin bedelle 175.000 TL'ye bir kamyon almıştır.

Efe İşletmesi işletme faaliyetlerinde kullanmak üzere peşin bedelle 175.000 TL'ye bir kamyon almıştır.

EFE İşletmesi 18.09.2019 Tarihli Bilançosu

AKTİF

PASİF

1. Dönen Varlıklar

Kasa	225.000
Ticari Mallar	100.000

2. Duran Varlıklar

Taşıtlar	175.000
----------	---------

3. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

4. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar

5. Özkaynaklar

Sermaye	500.000
---------	---------

AKTİF TOPLAMI

500.000

PASİF TOPLAMI

500.000

Efe İşletmesi 10.000 TL tutarında bilgisayar almış, karşılığında 6 ay vadeli bir borç senedi vermiştir.

Efe İşletmesi 10.000 TL tutarında bilgisayar almış, karşılığında 6 ay vadeli bir borç senedi vermiştir.

EFE İşletmesi 18.09.2019 Tarihli Bilançosu

AKTİF		PASİF	
1. Dönen Varlıklar		3. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	
Kasa	225.000	Borç Senetleri	10.000
Ticari Mallar	100.000		
2. Duran Varlıklar		4. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	
Taşıtlar	175.000		
Demirbaşlar	10.000	5. Özkaynaklar	
		Sermaye	500.000
AKTİF TOPLAMI	510.000	PASİF TOPLAMI	510.000

Efe İşletmesinin daha önce 100.000 TL'ye almış olduğu ticari mallar 120.000 TL'ye nakden satılmıştır.

Efe İşletmesinin daha önce 100.000 TL'ye almış olduğu ticari mallar 120.000 TL'ye nakden satılmıştır.

EFE İşletmesi 18.09.2019 Tarihli Bilançosu

AKTİF		PASİF	
1. Dönen Varlıklar		3. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	
Kasa	345.000	Borç Senetleri	10.000
2. Duran Varlıklar		4. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	
Taşıtlar	175.000	5. Özkaynaklar	
Demirbaşlar	10.000	Sermaye	500.000
		Kar	20.000
AKTİF TOPLAMI	530.000	PASİF TOPLAMI	530.000

Efe İşletmesi 75.000 TL'ye ticari mal almış karşılığında 13 ay vadeli bir borç senedi vermiştir.

Efe İşletmesi 75.000 TL'ye ticari mal almış karşılığında 13 ay vadeli bir borç senedi vermiştir.

EFE İşletmesi 18.09.2019 Tarihli Bilançosu

AKTİF

PASİF

1. Dönen Varlıklar

Kasa	345.000
Ticari Mallar	75.000

2. Duran Varlıklar

Taşıtlar	175.000
Demirbaşlar	10.000

AKTİF TOPLAMI

605.000

3. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

Borç Senetleri	10.000
----------------	--------

4. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar

Borç Senetleri	75.000
----------------	--------

5. Özkaynaklar

Sermaye	500.000
Kar	20.000

PASİF TOPLAMI

605.000

Efe İşletmesi 10.000 TL tutarındaki borç senedini ödemiştir.

Efe İşletmesi 10.000 TL tutarındaki borç senedini ödemiştir.

EFE İşletmesi 18.09.2019 Tarihli Bilançosu

AKTİF

PASİF

1. Dönen Varlıklar

Kasa	335.000
Ticari Mallar	75.000

2. Duran Varlıklar

Taşıtlar	175.000
Demirbaşlar	10.000

AKTİF TOPLAMI

595.000

3. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

4. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar

Borç Senetleri	75.000
----------------	--------

5. Özkaynaklar

Sermaye	500.000
Kar	20.000

PASİF TOPLAMI

595.000

Efe İşletmesinin çalışanlarına kasadan 10.000 TL tutarında ücret ödenmiştir.

Efe İşletmesinin çalışanlarına kasadan 10.000 TL tutarında ücret ödenmiştir.

EFE İşletmesi 18.09.2019 Tarihli Bilançosu

AKTİF		PASİF	
1. Dönen Varlıklar		3. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	
Kasa	325.000		
Ticari Mallar	75.000		
2. Duran Varlıklar		4. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	
Taşıtlar	175.000	Borç Senetleri	75.000
Demirbaşlar	10.000	5. Özkaynaklar	
		Sermaye	500.000
		Kar	10.000
AKTİF TOPLAMI	585.000	PASİF TOPLAMI	585.000

Efe işletmesinin mal alımı karşılığında 75.000 TL tutarında borç senedi verdiği kişi, alacağından vazgeçerek işletmeye ortak olmuştur.

Efe işletmesinin mal alımı karşılığında 75.000 TL tutarında borç senedi verdiği kişi, alacağından vazgeçerek işletmeye ortak olmuştur.

EFE İşletmesi 18.09.2019 Tarihli Bilançosu

AKTİF

PASİF

1. Dönen Varlıklar

Kasa	325.000
Ticari Mallar	75.000

2. Duran Varlıklar

Taşıtlar	175.000
Demirbaşlar	10.000

3. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar

4. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar

5. Özkaynaklar

Sermaye	575.000
Kar	10.000

AKTİF TOPLAMI

585.000

PASİF TOPLAMI

585.000

Bilanço Düzenleme Örneği 1

- Aşağıda Efe AŞ'nin dönem sonu bilançosunun verileri görülmektedir. Dönem sonu bilançosunu düzenleyiniz.

- Sermaye	40.000
- Satıcılar (3 ay vadeli).....	19.000
- Ticari Mallar.....	42.000
- Demirbaşlar.....	18.000
- Alıcılar...(4 ay vadeli).....	10.000
- Bankalar.....	5.000
- Borç Senetleri...(13 ay vadeli).....	25.000
- Banka Kredileri...(6 ay vadeli).....	5.000
- Alınan Çekler.....	5.000
- Kasa.....	12.000